

"Modern Trading Solutions"
тауар биржасы" АҚ Директорлар кеңесінің
2024 жылғы 01 тамыздағы хаттамасымен
бекітілді

**«Modern Trading Solutions» тауар биржасы» АҚ тауар биржасының
электрондық сауда жүйесіне қолжетімділікті басқару және парольді қорғау
мәселелері бойынша регламенті**

Алматы қ.

МАЗМҰНЫ

1-ТАРАУ. ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР	3
2-ТАРАУ. ЛОГИН/ПАРОЛЬ ҚАЛЫПТАСТЫРУ ЕРЕЖЕЛЕРІ	3
3-ТАРАУ. ЛОГИН/ПАРОЛЬМЕН ЖҰМЫС ІСТЕУ ТӘРТІБІ	3
4-ТАРАУ. ЖЕТКІЗУ ШАРТТАРЫ МЕН НЕГІЗДЕМЕ	4

1. ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР

1.1. Осы регламент (бұдан әрі – Регламент) парольдерді жасау, пайдалану, өзгерту және әрекет етуін тоқтату (пайдаланушы тіркелгілерін жою) процестерін, сондай-ақ «Modern Trading Solutions» тауар биржасы» АҚ тауар биржасының (бұдан әрі – Биржа) электрондық сауда жүйесінде (бұдан әрі - ТБЭСЖ) логиндер/парольдермен жұмыс істеу барысында пайдаланушылар мен жүйені техникалық қызмет көрсету персоналының әрекеттерін бақылау процесін ұйымдастыруды және техникалық қамтамасыз етуді реттейді.

Сонымен қатар, осы регламент ТБЭСЖ-ға қорғалған және арнайы байланыс арналарын пайдалану тәртібін және ТБЭСЖ-да жұмыс істеу тәртібін реттейді.

1.2. Осы Регламентте қолданылатын терминдер Қазақстан Республикасының 2009 жылғы 4 мамырдағы № 155-IV «Тауар биржалары туралы» Заңына, Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрінің міндетін атқарушысының 2015 жылғы 30 наурыздағы № 280 бұйрығына «Биржалық сауда ережелерін бекіту туралы», Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрінің 2015 жылғы 26 ақпандағы № 141 бұйрығына «Тауар биржаларының электрондық сауда жүйесіне қойылатын міндетті талаптарды бекіту туралы» және «Modern Trading Solutions» тауар биржасы АҚ ішкі нормативтік құжаттарына сәйкес анықталады.

2. ЛОГИН/ПАРОЛЬ ҚАЛЫПТАСТЫРУ ТӘРТІБІ

2.1. Биржаның аккредиттелген мүшелері мен мемлекеттік органдарға арналған логиндер мен парольдер орталықтандырылып, Биржаның уәкілетті қызметкері тарапынан келесі талаптарды ескере отырып жасалады және таратылады:

- логин ұзындығы кемінде 4 символдан болуы тиіс;
- пароль ұзындығы кемінде 12 символдан болуы тиіс;
- логин/пароль символдарының арасында келесі екі категорияның кемінде екі санаты болуы керек:
- А-дан Z-ға дейінгі ағылшын алфавитінің бас әріптері;
- а-дан z-ға дейінгі ағылшын алфавитінің кіші әріптері;
- ондық сандар (0-ден 9-ға дейін);
- алфавиттік емес таңбалар (мысалы: !, \$, #, %);
- парольге оңай табылатын символдар комбинациялары (аттар, фамилиялар және т.б.), сондай-ақ жалпыға белгілі қысқартулар (LAN, USER және т.б.) кірмеуі керек;
- логинді тағайындау кезінде биржа мүшесінің атауын қысқарту, ұйымдық-құқықтық нысанды көрсетпей-ақ (мысалы: ЖШС «Ivanoff» - IVAN) рұқсат етіледі;
- парольді өзгерткенде, жаңа мән алдыңғыдан кемінде 4 позицияға өзгеше болуы керек;

3. ЛОГИН/ПАРОЛЬМЕН ЖҰМЫС ІСТЕУ ТӘРТІБІ

3.1. Ақпараттық қауіпсіздікті қамтамасыз ету және ТБЭСЖ-да парольді таңдау әрекеттерінің алдын алу мақсатында парольді енгізу ережелері белгіленеді:

- енгізілген парольдің таңбалары экранда ашық күйінде көрсетілмейді;
- жүйеге кіру әрекеттерінің барлығы (сәтті және сәтсіз) есепке алынады.

3.2. Парольді енгізу ТБЭСЖ пайдаланушысы (биржаның аккредиттелген мүшесі) тарапынан тікелей жүзеге асырылуы керек. Пайдаланушыға парольді басқа тұлғаларға беруіне тыйым салынады. Парольді басқа тұлғаларға беру құпия ақпаратты жария ету болып саналады және биржалық сауда туралы заңнамаға сәйкес жауапкершілікке тартылады.

3.3. Парольді енгізудің алдында пайдаланушы қате енгізу мүмкіндігін болдырмау үшін енгізу тілінің (пернетақта орналасуының) дұрыстығына, CAPSLOCK пернесінің қосулы болмауына (қажет болған жағдайда) және пернетақтаның орналасуына көз жеткізуі керек (пернетақта терілген мәтінді бөтен адамдардың көру мүмкіндігі болмайтындай етіп орналасуы керек).

3.4. Тіркелгі парольдерінің әрекет ету мерзімі 2 айдан аспауы керек. Парольді өзгерту қажеттілігі туындаған жағдайда (мысалы, компрометация салдарынан) пайдаланушы парольді өзгерту үшін ресми өтінішті Биржаға жіберуі керек.

3.5. Жаңа парольдер немесе парольдің жарамдылық мерзімі аяқталған кезде биржаның уәкілетті қызметкері парольдерді биржа мүшесінің ресми электрондық поштасына және/немесе биржа мүшесінің сенімді телефон нөміріне жібереді.

4. VPN ПАЙДАЛАНУ ТӘРТІБІ

4.1. ТБЭСЖ пайдаланушыларын аутентификациялау аппараттық құралдарды пайдалану арқылы қамтамасыз етілуі тиіс, соның ішінде аппаратты криптографиялық қорғау және пайдаланушының VPN (ағылш. Virtual Private Network — виртуалды жеке желі) желісіне қауіпсіз шифрланған қосылуын қамтамасыз ету керек;

4.2. Пайдаланушының VPN үшін жеке логині әдетте ТБЭСЖ-ға берілген логинге сәйкес келеді;

4.3. Биржаның аккредиттелген мүшелері мен мемлекеттік органдарға арналған VPN парольдері логин/парольдерді қалыптастыру тәртібін ескере отырып, орталықтандырылған түрде Биржаның уәкілетті қызметкері тарапынан жасалады және таратылады;

4.4. Жаңа VPN парольдері, сондай-ақ VPN парольдерінің әрекет ету мерзімі аяқталған кезде Биржаның уәкілетті қызметкері парольдерді Биржа мүшесінің ресми электрондық поштасына және/немесе сенімді телефон нөміріне жібереді;

4.5. VPN-мен жұмыс істегенде, ТБЭСЖ пайдаланушыларына ішкі желі ресурстарына басқа пайдаланушылардың рұқсатсыз қол жеткізуіне жол беруге қатаң тыйым салынады;

4.6. VPN-ге қосылған барлық жұмыс станциялары, соның ішінде жеке компьютерлер де, ең соңғы стандартты антивирус бағдарламалық жасақтамасын қолдануы керек;

4.7. VPN-шлюздерді орнату және қызмет көрсету Биржа қызметкерлері арқылы жүзеге асырылады;

4.8. VPN-концентраторында 24 сағаттық үздіксіз сессия шектеуі бар;

4.9. ТБЭСЖ пайдаланушыларына басқа VPN-ді қатар пайдалануына жол берілмейді - қосарланған туннелденуге тыйым салынады, тек бір желіге қосылуға рұқсат етіледі.

5. ТБЭСЖ-ДА ЖҰМЫС ІСТЕУ ТӘРТІБІ

5.1. ТБЭСЖ-ға кіру trade.webmts.net субдоменіне өту арқылы жүзеге асырылып, әрі қарай сауда режиміне қосылу (стандартты аукцион немесе қосарлы қарсы аукцион) арқылы орындалады;

5.2. Бір логин/пароль жұбы арқылы ТБЭСЖ-ға кіруге, содан кейін басқа логин/пароль жұбы арқылы сауда режиміне қосылуға қатаң тыйым салынады;

5.3. ТБЭСЖ-да 15 минут бойы белсенді әрекеттер болмаған жағдайда, жұмыс сессиясы автоматты түрде аяқталады;

5.4. Биржа мүшесінің аккредитациясы тоқтатылған кезде пайдаланушының тіркелгісі тиісті бұйрық шыққан сәттен бастап Биржа қызметкерлерімен бұғатталуы тиіс;

5.5. Биржа мүшесінің аккредитациясы тоқтатылған және/немесе жойылған кезде пайдаланушының тіркелгісі тиісті бұйрық шыққан сәттен бастап Биржа қызметкерлерімен жойылуы тиіс;

5.6. Сауда режиміне байланысты, биржалық заңнамада белгіленген негіздер болған жағдайда биржалық тауарды сату (сатып алу) өтінімін қабылдаудан бас тарту үшін Биржа өтінімді қабылдаудан бас тартады, бірақ пайдаланушының тіркелгісін бұғаттамайды және электрондық сауда жүйесіне қолжетімділікті шектемейді;

5.7. Биржалық тауарды сату (сатып алу) өтінімін қабылдаудан бас тартқан жағдайда, Биржа электрондық сауда жүйесі арқылы сауда қатысушысын бас тарту себебі туралы хабардар етеді;

5.8. ТБЭСЖ-да жұмыс істеу кезінде Биржа мүшесіне Биржадан рұқсаты жоқ сауда секцияларына қатысуға қатаң тыйым салынады. Сауда секцияларына рұқсат беру биржалық заңнамамен және Биржаның ішкі нормативтік құжаттарымен бекітілген нормалар мен шарттарға сәйкес жүзеге асырылады.